

آیین‌نامه صدور مجوز تأسیس و فعالیت واحدهای پژوهشی غیردولتی (متشکل از اشخاص حقیقی) مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۲۱ شورای گسترش آموزش عالی

مقدمه

در اجرای جزء (۱۱) بند (ب) ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی) و مصوبه ۱۴۸ جلسه مورخ ۱۳۶۹/۱/۲۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی، به منظور صدور مجوز تأسیس و فعالیت واحدهای پژوهشی و غیردولتی (متشکل از اشخاص حقیقی) و نظارت بر فعالیت آنها، این آیین‌نامه ارائه می‌شود.

ماده ۱- تعاریف

- ۱- وزارت: منظور از «وزارت» در این آیین‌نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است؛
- ۲- معاونت: منظور از «معاونت» در این آیین‌نامه معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است؛
- ۳- واحد پژوهشی: منظور از واحد پژوهشی یکی از اشکال گروه، مرکز، پژوهشکده، مؤسسه پژوهشی و پژوهشگاه است.

ماده ۲- اهداف

- ۱- افزایش اثر بخشی پژوهش در کشور؛
- ۲- زمینه‌سازی جهت اشتغال نیروهای تحصیل کرده در بخش غیردولتی و توانمندسازی آنها در تولید علم و فناوری؛

بخش هفتم: پژوهشی / ۳۷۹

۳- کاهش وابستگی فعالیت‌های پژوهشی به اعتبارات دولتی و تصدی‌گری دولت در امر اجرای پژوهش و کمک به توانمندسازی و استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی برای ارتقای سطح پژوهش در کشور.

ماده ۳- انواع واحدهای پژوهشی

۱- گروه پژوهشی: کوچکترین واحد پژوهشی است که در زمینه تخصصی مشخص طبق ضوابط «وزارت» ایجاد می‌شود؛

۲- مرکز پژوهش: دارای حداقل دو گروه پژوهشی مرتبط با مأموریت مرکز است؛

۳- پژوهشکده: دارای حداقل سه گروه پژوهشی مرتبط با مأموریت پژوهشکده است؛

۴- مؤسسه پژوهشی: دارای حداقل ۶ گروه پژوهشی یا دو پژوهشکده مرتبط با مأموریت مؤسسه است؛

۵- پژوهشگاه: دارای حداقل ۹ گروه پژوهشی یا سه پژوهشکده مرتبط با مأموریت پژوهشگاه است.

ماده ۴- نحوه اداره

نحوه اداره واحد پژوهشی براساس مقررات کشوری و طبق اساسنامه‌ای خواهد بود که مصوب «وزارت» بوده و در اداره ثبت اسناد و املاک محل فعالیت واحد پژوهشی (واحد ثبت مؤسسات غیر تجاری) به ثبت رسیده باشد.

ماده ۵- شرایط کلی تأسیس

۱- تبصره هیأت مؤسس مرکب از ۳ تا ۵ تن؛

تبصره ۱- در ترکیب هیأت مؤسس باید حداقل یک تن با مدرک دکترا و دو تن با مدرک کارشناسی ارشد (یا معادل حوزوی) که دارای تخصص مرتبط باشد لحاظ شود.

تبصره ۲- هیأت مؤسس یک تن را به‌عنوان نماینده جهت پی‌گیری امور

مربوط به «معاونت» معرفی می‌نماید.

۲- احراز صلاحیت‌های عمومی و علمی هیأت مؤسس طبق مقررات؛

۳- داشتن امکانات لازم (نیروی انسانی و فضای فیزیکی و پشتیبانی پژوهشی).

تبصره ۳- کلیه موارد مندرج در این ماده به تشخیص و ممیزی معاونت قابل

قبول خواهد بود.

ماده ۶- مراحل صدور مجوز

الف) شرایط صدور موافقت اصولی

۱- احراز شرایط مندرج در ماده ۵؛

۲- رایحه برنامه پژوهشی قابل توجیه در یک زمینه تخصصی؛

۳- معرفی حداقل ۵ تن پژوهشگر (حداقل ۱ تن با مدرک دکترا و ۴ تن با

مدرک کارشناسی ارشد یا بالاتر در رشته مربوط) برای هر گروه پژوهشی که

حداقل ۳ تن از آنان تمام‌وقت باشند. از این تعداد باید یک تن به‌عنوان پژوهشگر

شاخص معرفی شود؛

تبصره ۴- پژوهشگر شاخص لازم است که حداقل دو طرح پژوهشی پایان

یافته و دو مقاله علمی چاپ شده داشته باشد. (رساله و پایان نامه‌ای که توسط

پژوهشگر انجام شده باشد و یا اختراع ثبت و تأیید شده به‌عنوان جایگزین طرح

پژوهشی قابل قبول است.)

۴- رایحه حداقل یک مقاله علمی - پژوهشی چاپ شده در نشریات علمی معتبر

و یک طرح پژوهشی پایان یافته (یا یک اختراع ثبت و تأیید شده) و مرتبط در

زمینه فعالیت‌های پژوهشی برای سایر پژوهشگران معرفی شده الزامی است؛

۵- رایحه امکانات و تجهیزات مناسب برای فعالیت‌های پژوهشی واحد پژوهشی

نظیر محیط کار، منابع و سایر لوازم ضروری است. در صورت نیاز واحد پژوهشی

به تجهیزات سنگین و گران قیمت، رایحه مدارک مبنی بر امکان استفاده از آنها

کافی است.

تبصره ۵- مدت اعتبار موافقت اصولی حداکثر ۲ سال از تاریخ صدور است و هیأت مؤسس واحد پژوهشی موظف است طی این مدت شرایط و امکانات لازم برای اخذ موافقت قطعی را به «معاونت» ارائه نماید.

ب) شرایط صدور موافقت قطعی

۱- ارزیابی مدارک لازم مبنی بر اتمام حداقل ۲ طرح پژوهشی برای هر گروه پژوهشی توسط واحد پژوهشی طرح‌های یاد شده باید به نام واحد پژوهشی ذی‌ربط و مرتبط با مأموریت واحد پژوهشی باشد و گواهی حسن انجام کار کارفرما را نیز داشته باشد؛

تبصره ۶- چنانچه طرح پژوهشی ملی (کلان) باشد به تشخیص «معاونت» یک طرح هم قابل بررسی است.

۲- ارزیابی مدارک لازم مبنی بر اشتغال حداقل ۵ تن پژوهشگر برای هر گروه پژوهشی با شرایط مذکور در بند ۳ قسمت (الف) ماده ۶.

ماده ۷- شرایط تأسیس سایر واحدهای پژوهشی

تأسیس واحدهای پژوهشی تعریف شده در ماده ۳ منوط به داشتن تعداد گروه‌های لازم مطابق با تعریف هر واحد پژوهشی در ماده مذکور و احراز شرایط مندرج در بند "الف" ماده ۶ (برای موافقت اصولی) و بند "ب" آن ماده (برای موافقت قطعی) می‌باشد.

تبصره ۷- واحدهای پژوهشی تا سطح مؤسسه، در صورت احراز شرایط مندرج در بند "ب" ماده ۶ می‌توانند از همان ابتدا نسبت به درخواست موافقت قطعی اقدام نمایند، ولی برای پژوهشگاه منوط به داشتن حداقل ۲ سال عملکرد مثبت واحدهای زیر مجموعه آن می‌باشد.

ماده ۸- اساسنامه

۱- هیأت مؤسس موظف است ظرف مدت ۳ ماه از تاریخ صدور موافقت اصولی یا قطعی و یا در موارد نیاز به اصلاح اساسنامه، اساسنامه واحد پژوهشی را (طبق

الگو) تنظیم و برای بررسی و تأیید به «معاونت» تسلیم نماید؛

۲- وزارت موظف است حداکثر ظرف مدت ۲ ماه از تاریخ دریافت اساسنامه نسبت به بررسی، تأیید و ارسال آن جهت ثبت به اداره ثبت اسناد و املاک محل فعالیت واحد پژوهشی اقدام نماید؛

۳- هیأت مؤسس موظف است یک نسخه از اساسنامه مصوب شورای گسترش آموزش عالی که به مهر اداره ثبت اسناد و املاک محل فعالیت واحد پژوهشی ممه‌ور شده است را به «معاونت» تسلیم نماید.

تبصره ۸- اعتبار اساسنامه اولیه تا زمان اعتبار مجوز موافقت اصولی بوده و پس از اخذ موافقت قطعی باید اساسنامه جدید تصویب شود.

ماده ۹- ارتباط واحد پژوهشی با «وزارت»

واحد پژوهشی موظف است هرگونه تغییر وضعیت خود از نظر محل استقرار، شماره تلفن تماس و تغییر در کمیت و کیفیت واحد پژوهشی را به «معاونت» گزارش دهد، در غیر این صورت هرگونه عواقب ناشی از عدم دسترسی به واحد پژوهشی مربوط، به عهده واحد پژوهشی و مسؤ‌ولان آن خواهد بود.

ماده ۱۰- گزارش عملکرد

واحد پژوهشی موظف اس گزارش عملکرد پژوهشی خود را هر زمان که توسط «معاونت» درخواست شود، به «معاونت» ارسال نماید.

ماده ۱۱- لغو مجوز تأسیس و فعالیت واحد پژوهشی

الف) پیش از ثبت اساسنامه واحد پژوهشی در اداره ثبت اسناد و املاک محل فعالیت واحد پژوهشی (واحد ثبت مؤسسات غیر تجاری)، مجوز واحد پژوهشی در موارد زیر پس از تصویب شورای گسترش آموزش عالی لغو می‌شود:

۱- با درخواست کتبی حداقل دو سوم اعضای هیأت مؤسس (که در جلسه رسمی هیأت مؤسس به تصویب رسیده باشد)؛

۲- در صورت تخلف هیأت مؤسس یا واحد پژوهشی از قوانین و مقررات و

ضوابط به تشخیص «وزارت»؛

۳- در صورت داشتن عملکرد ضعیف پژوهشی به تشخیص «معاونت» با رعایت مقررات.

ب) پس از ثبت اساسنامه واحد پژوهشی در اداره ثبت اسناد و املاک محل فعالیت واحد پژوهشی (واحد ثبت مؤسسات غیر تجاری) با اجرای مقررات مربوط به انحلال واحد پژوهشی (به شرح مذکور در اساسنامه واحد پژوهشی) انحلال صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۲- نظارت

نظارت بر عملکرد پژوهشی براساس قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بر عهده «معاونت» می‌باشد.

ماده ۱۳- تصویب

این آیین‌نامه در ۱۳ ماده و ۸ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۱ شورای گسترش آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا و جایگزین شیوه نامه تأسیس واحدهای پژوهشی خصوصی مصوب مورخ ۱۳۸۶/۶/۲۴ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌شود و واحدهای پژوهشی خصوصی که دارای موافقت اصولی یا آزمایشی یا قطعی هستند موظفند برای طی مرحله/ مراحل بعدی، شرایط خود را با این آیین‌نامه تطبیق دهند.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری- کامران دانشجو